Eduskunta, liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

HE 314/2018 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi raskaiden kuorma-autojen tienkäyttöverosta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esityksessä ehdotetaan raskaille kuorma-autoille tienkäyttöveroa. Vero kohdistuisi yli 12 tonnin N3 ja N3G –luokan kuorma-autojen sekä ajoneuvoyhdistelmien käyttöön Suomen tieverkolla. Veron piirissä olisi Suomessa ja ulkomailla rekisteröidyt kuorma-autot ja ajoneuvoyhdistelmät.

Vero olisi alimmillaan 400 euroa ja maksimissaan 1 121 euroa riippuen EURO-luokituksesta ja akselien määrästä. Vuoden pituisen käyttöjakson lisäksi veron voisi maksaa myös kuukauden, viikon tai päivän mittaiselta ajanjaksolta. Veron maksaminen pidemmältä jaksolta olisi verovelvolliselle suhteellisesti edullisempaa kuin lyhyemmältä jaksolta.

Ajoneuvoverolakia muutettaisiin samalla siten, että N3 ja N3G–luokan kuorma-autoista kannettavaa ajoneuvoveron käyttövoimaveroa alennettaisiin ja veron rakennetta muutettaisiin. Tällä kompensoitaisiin tienkäyttöverosta syntyviä kustannuksia.

Suomen Yrittäjät pitää hyvänä, että Suomessa pyritty löytämään mallia aikaperusteiselle kuorma-autojen tienkäyttömaksulle ja näin myös ulkomaiset raskaanliikenteen toimijat maksaisivat tiestöstä käyttökustannuksia.

Tällä hetkellä useissa lähialueen maissa dieselpolttoaineen hinta on alhaisempi kuin Suomessa ja näin kilpailuasetelma ei ole ulkomaalaisten ja suomalaisten toimijoiden välillä siltä osin reilu.

Näkemyksemme mukaan ehdotetun mallin toteuttamisessa on selkeitä haasteita ja seuraavat huolenaiheet on syytä huomioida.

EU lainsäädännön kehys

- Ehdotettu kompensaatiokäytäntö on EU-oikeudellisesti tarkasteltuna ongelmallinen. Tämä luo riskin komission käynnistämästä rikkomusmenettelystä mallin syrjivyyden johdosta ehdotetun lainsäädännön voimaansaattamisen jälkeen. Täten ehdotettu tienkäyttövero ja siihen liittyvä käyttövoimaveron hyväksyttävyys on syytä etukäteen varmistaa.

- Lisäksi EU:n lainsäädännön kehys on menossa vahvasti siihen suuntaan, että aikaperusteiset tienkäyttömaksut tullaan kieltämään ja jatkossa vain kilometripohjaiset maksut olisivat mahdollisia. Asian suhteen on ajallinen epävarmuus. On kuitenkin syytä tarkastella, onko järkevää ottaa käyttöön järjestelmä, joka voidaan ylläpitää mahdollisesti vain lyhyen ajan ja miten kilometripohjainen maksu soveltuisi Suomen olosuhteisiin.

Ehdotetun mallin haasteet

- Esitetty malli ei ole kustannusten osalta kaikille yrityksille neutraali. Mallissa osalla yrityksiä kokonaisvero nousee ja osalla laskee. Tämä riippuu liikenteessä käytettävästä ajoneuvotyypistä. Eli järjestelmällä luotaisiin osalle toimijoista ylimääräinen kustannusrasite.

- Esityksessä tienkäyttöveroa ei palautettaisi verokaudelta, vaikka kuorma-auto otettaisiin pois liikenteen käytöstä.

Suomen Yrittäjät

ekonomisti
Sampo Seppänen